

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Kwaliteitsonderzoek bij

Basisschool De Regenboog

Plaats : Malden
BRIN-nummer : 09XD
Onderzoeksnummer : 127092
Datum schoolbezoek : 2 oktober 2012
Rapport vastgesteld te Tilburg op: 23 november 2012

Inhoud

- 1 Inleiding — 5
- 2 Bevindingen — 7
- 3 Toezichtarrangement — 13

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 2 oktober 2012 een onderzoek uitgevoerd op basisschool De Regenboog naar aspecten van de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

De inspectie heeft voor De Regenboog een risicoanalyse uitgevoerd. Uit deze analyse kwam naar voren dat de opbrengsten risicovol zijn. Naar aanleiding van een telefonisch onderhoud met de directeur van de school is besloten een onderzoek uit te voeren om eventuele tekortkomingen vast te stellen. De directeur heeft vervolgens het bevoegd gezag hiervan in kennis gesteld.

Conform de uitgangspunten van het programmatisch handhaven onderzoekt de inspectie tevens standaard of wordt voldaan aan bepaalde wettelijke voorschriften.

Toezichthistorie

Het laatste onderzoek (PKO) vond plaats op 27 januari 2011. Toen kwam de inspectie weliswaar tot de conclusie, dat de kwaliteit op de meeste indicatoren van een voldoende niveau was.

Van de toen beoordeelde indicatoren vertoonden er enkele wel tekortkomingen. Dat betrof onderdelen van de kwaliteitszorg, de zorg en begeleiding het leerstofaanbod en de opbrengsten.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijke verplichte onderdelen in de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van jaardocumenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd.
- Schoolbezoek, waarbij in alle vier de groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van verschillende lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde.
- Gesprekken met de directie en de intern begeleider over de kwaliteit van de indicatoren.
- Een gesprek met leraren. Een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur, na afloop van het schoolbezoek.

Tijdens het onderzoek beoordeelde de inspectie indicatoren van de volgende aspecten: waarbij in alle vier de groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van verschillende lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2011 en de notitie Analyse en waardeningen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit en de wettelijke vereisten. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2 Bevindingen

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2011. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2011 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Kwaliteitsaspect 1 Opbrengsten	1	2	3	4	5
1.1 * De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.2 * De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.			•		
1.3 De leerlingen doorlopen in beginsel de school binnen de verwachte periode van acht jaar.			•		
1.4 Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften ontwikkelen zich naar hun mogelijkheden.					•
1.5 De sociale competenties van de leerlingen liggen op een niveau dat mag worden verwacht.			•		

Kwaliteitsaspect 2 Leerstofaanbod	1	2	3	4
2.1 * Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.			•	
2.2 * De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.			•	
2.3 De leerinhouden in de verschillende leerjaren sluiten op elkaar aan.			•	
2.4 * De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.			•	

Kwaliteitsaspect 3 Tijd

	1	2	3	4
3.1 De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.			●	

Kwaliteitsaspect 4 Schoolklimaat

	1	2	3	4
4.7 Het personeel van de school zorgt ervoor dat de leerlingen op een respectvolle manier met elkaar en anderen omgaan.				●

Kwaliteitsaspect 5 Didactisch handelen

	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.			●	
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				●
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.				●

Kwaliteitsaspect 6 Afstemming

	1	2	3	4
6.1 De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.4 De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect 7 Begeleiding

	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect 8 Zorg

	1	2	3	4
8.1 De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			●	
8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			●	
8.3 * De school voert de zorg planmatig uit.				●
8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			●	

Kwaliteitsaspect 9 Kwaliteitszorg

	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			●	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.				●
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.				●
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			●	
9.6 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			●	

Naleving wet- en regelgeving

	ja	nee
NT1a De Inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).	●	
NT2a De Inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO)	●	
NT3a De Inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).	●	
NT4a Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).	●	
NT4b Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).	●	

2.2 Beschouwing

Algemeen beeld

Uit het kwaliteitsonderzoek komt een dubbel beeld naar voren. Enerzijds loopt Freinetschool De Regenboog een behoorlijk risico als het gaat om de eindopbrengsten, die nu twee jaar achter elkaar als onvoldoende moeten worden gekwalificeerd.

Hier staat tegenover dat de inspectie bij alle andere in dit onderzoek meegenomen indicatoren tot de conclusie komt dat de kwaliteit minstens van voldoende niveau is. Bij enkele indicatoren van het pedagogisch didactisch handelen, de zorg en begeleiding en van de kwaliteitszorg luidt de waardering zelfs 'goed'.

De eindconclusie luidt dan ook, dat de school op dit moment in aanmerking komt voor een basisarrangement.

Hieronder volgt een toelichting op het oordeel.

Toelichting

De met het onderwijs behaalde resultaten

Van de afgelopen drie schooljaren voldoen de eindresultaten zowel in 2011 als in 2012 niet aan de gestelde norm voor scholen met een vergelijkbare leerlingenpopulatie. In 2010 was dat wel het geval, na herberekening van de beschikbare gegevens. Het perspectief voor 2013 is gunstig gezien de resultaten van de leerlingen uit de huidige groep 8 op het gebied van het begrijpend lezen en rekenen/wiskunde. Op grond van deze gegevens waardeert de inspectie de eindresultaten als voldoende.

Vanuit de school is hier overigens de kanttekening bij geplaatst, dat de verwachtingen voor 2012 ook positief waren en de uiteindelijke score dat jaar toch gemiddeld op een (te) laag niveau zijn uitgekomen. Dit gegeven is vervolgens direct opgepakt door de school en omgezet in een plan van aanpak waaraan al in het laatste deel van schooljaar 2011 - 2012 uitvoering is gegeven.

Van de vijf in dit onderzoek meegenomen tussentoetsen (technisch lezen in de groepen 3 en 4, rekenen in 4 en 6 en begrijpend lezen in groep 6) scoren alleen de leerlingen uit groep 3 aan het eind van vorig schooljaar gemiddeld onvoldoende op de toets voor technisch lezen. Op dat moment was het ook nog niet echt mogelijk effecten te verwachten van het projectplan lezen. Bovendien is het de ervaring van scholen dat de resultaten met de gehanteerde methode in de regel later aantrekken, dan bij andere methoden.

Een sterk punt van De Regenboog, als het gaat om de tussenresultaten, is de gemiddelde score op het gebied van het begrijpend lezen.

Omdat er dit schooljaar géén leerlingen in groep 8 zitten waarvoor een ontwikkelingsperspectief (OPP) zou moeten zijn opgesteld, waardeert de inspectie de betreffende indicator nu niet. Wel heeft zij vast kunnen stellen dat er voor één leerling met een rugzakje vanuit cluster 3 voorziening een OPP is opgesteld. Deze leerling is dit schooljaar ingedeeld in groep 3.

Uit de beschikbare gegevens leidt de inspectie verder af, dat de leerlingen zich positief ontwikkelen als het gaat om de sociale competenties. De school verzamelt hierover al enkele jaren deugdelijke gegevens.

De kwaliteit van het onderwijsleerproces

Als belangrijkste kwaliteit van het onderwijsleerproces op De Regenboog wijst de inspectie op de zeer respectvolle manier waarop de leerlingen en teamleden met elkaar omgaan. Dit uit zich in de waardering 'goed' op drie indicatoren van het pedagogisch klimaat en het didactisch handelen.

Vanuit een grote mate van rust en orde werken de leerlingen, ook als zij niet deelnemen aan een instructie, zeer geconcentreerd en met een grote mate van zelfstandigheid aan de voor hen bedoelde opdrachten.

Hoewel de inspectie enige aandachtspunten heeft vastgesteld bij het geven van instructies aan de gehele jaargroep dan wel aan kleine groepjes leerlingen, waardeert de inspectie de indicatoren die gaan over instructie en afstemming toch als voldoende. Vooral tijdens de observaties van tweede lesmomenten in de drie hogere groepen (3/4, 5/6 en 7/8) kwamen die onderdelen namelijk beter tot hun recht dan bij de eerste observatiemomenten. De school is dan ook duidelijk op zoek naar nieuw evenwicht. Dit betreft in de eerste plaats het evenwicht tussen groepsgerichte tegenover meer op verschillen afgestemde instructies. Het tweede evenwicht gaat over dat tussen leraargecentreerde activiteiten en het zelfstandig werken.

Een winstpunt tegenover eerdere onderzoeken van de inspectie is verder, dat in het leerstofaanbod voor de groep 1/2 inmiddels een veel duidelijker plaats is ingeruimd voor het plannen en realiseren van de bij die leerjaren passende doelen en tussendoelen.

De opzet en uitvoering van de zorg en begeleiding.

Een sterk punt in de dagelijkse praktijk binnen basisschool De Regenboog is ook de consequente manier waarop in alle groepen zichtbaar wordt gemaakt welke stappen er gezet worden bij de uitvoering van de zorg en begeleiding. Voor de belangrijkste onderdelen van het aanbod zijn er in alle groepen uitvoerige groepsoverzichten en groepsplannen beschikbaar. Vooral de heldere vertaalslag die er daarna wordt gemaakt en vastgelegd in de vorm van een dag- en weekplanning laat zien, dat de leraren weten welke leerlingen op welke momenten extra aandacht nodig hebben. Een laatste stap in dat proces zou nog kunnen zijn, dat er ook iets meer gestructureerd dagelijks aantekeningen worden bijgehouden in de ontwikkelde formats. Dit ten dienste van de evaluaties van de uitgevoerde zorg, die regelmatig worden uitgevoerd.

De kwaliteit van de kwaliteitszorg

Mede door het signaal dat van tweemaal onvoldoende eindopbrengsten uitging, heeft De Regenboog de al bestaande werkwijzen binnen de stichting, als het gaat om het analyseren en evalueren van de behaalde resultaten, op een hoger niveau getild. Vandaar ook dat de inspectie die indicator nu als 'goed' kan waarderen. Uit die evaluatie heeft de school niet alleen conclusies getrokken op het niveau van de school als geheel, maar ook per leerjaar. Het opzetten van een projectplan voor het technisch lezen en voor spelling zijn hiervan het zichtbare effect.

Om de analyse van de kwaliteit te completeren heeft de school in de afgelopen periode ook enkele andere structurele evaluaties doorgevoerd. Hierdoor bestaat er nu ook een goed zicht op de kwaliteit van het onderwijsleerproces. Het gaat hierbij in de eerste plaats om de kwaliteitskaart die binnen de stichting jaarlijks wordt opgesteld. Een tweede positief punt is dat van een tweejaarlijkse zorgevaluatie vanuit de stichting. Als derde positief punt geldt de binnen de school zelf uitgevoerde zelfevaluatie op een uitgebreide set indicatoren. Die zijn hiervoor binnen Condor ontwikkeld en om een periodieke managementrapportage te kunnen opstellen. Verder heeft de school een systematiek doorgevoerd, waarbij ouders, leerlingen en teamleden worden bevraagd op hun ervaringen met de school. Bovendien staat er zeer binnenkort een visitatie op de rol vanuit de Freinet-vereniging. Vandaar dat de inspectie ook deze indicator als 'goed' waardeert.

Voor de andere in dit onderzoek meegenomen indicatoren rond de kwaliteitszorg geldt, dat die ook minstens de kwalificatie 'voldoende' verdienen. Er ligt een duidelijk jaarplan en daaraan gekoppelde projectplannen, waarin de nieuwe koers van de school goed tot uiting komt.

De school beschikt over een kwaliteitshandboek en de daarin vastgelegde afspraken worden regelmatig getoetst in de praktijk, onder andere door teamleden bij elkaar in de groep te laten observeren.

Een aandachtspunt vormt de manier waarop de school zich naar buiten verantwoordt over de behaalde resultaten. Dat gebeurt vanuit een wat beperkte invulling van het begrip resultaten.

3 Toezichtarrangement

Kwaliteit

De Inspectie van het Onderwijs kent aan De Regenboog het basisarrangement toe. Op dit moment wordt het toezicht niet geïntensiveerd. Dat neemt niet weg dat de inspectie het bestuur waarschuwt voor het feit dat er risico's zijn voor de kwaliteit van het onderwijs. De eindresultaten van de school liggen de laatste twee schooljaren onder de ondergrens die de inspectie hanteert. Daarnaast zijn tijdens dit onderzoek géén andere tekortkomingen in het onderwijsproces vastgesteld.

De inspectie heeft geconstateerd dat het bestuur de noodzakelijke maatregelen heeft genomen om de tekortkomingen op zo kort mogelijke termijn op te heffen. Indien de eindresultaten volgend schooljaar opnieuw van onvoldoende niveau zijn, zal de inspectie opnieuw een kwaliteitsonderzoek uitvoeren op de school.

Naleving

De inspectie concludeert tevens dat er geen tekortkomingen zijn in de naleving van de wettelijke voorschriften die zijn gecontroleerd.